



Гордън Диксън
За хората

Да знаете, отдавна имах чувството, че това ще се случи. Може би докато се бавя с допиването на кафето или както разлиствам списанията в някоя дрогерия. Или щом погледна два пъти някое момиче, когато се спускам по стълбите на библиотеката.

Не беше на добро и аз си го знаех. Но времето му неизбежно приближаваше, затова една нощ продължих да работя по проекта за атомен крайцер, докато го завърших, и едва тогава седнах да вечерям. А след като се нахраних и си представих дванайсетте мрачни часа до идването на деня, разбрах, че моментът е настъпил.

Така че станах и напуснах апартамента. Оставих чашата си пълна, оставих и грамофона, свирещ музика, композирана от мен по картините, които сам бях нарисувал. Оставих органа и пишещата машинка, оставих затъмнената стаичка и лабораторията. Оставих претъпканите чекмеджета на картотеката. Повиках асансьора и казах на момчето да ме свали на партера. Пристъпих в дълбокия сняг.

– Излизате без палто през януари, господин Гросман? – учуди се портиерът.

– Нямам нужда от палто – обясних съвсем кратко. – Никога вече, никакви палта.

– Но в такъв случай, не желаете ли да позвъня в гаража за колата ви?

– Нямам нужда от кола.

Обърнах му гръб и тръгнах. Скоро започна да вали след малко хората започнаха да ме заглеждат, така че се наложи да спра такси.

– Слез и ми дай ключовете – казах на шофьора.

– Пиян ли сте? – реагира той.

– Спокойно, синко. Аз съм собственикът на компанията. А ти все пак слез и ми дай ключовете.

Той слезе от таксито, даде ми ключовете и аз го оставих да стърчи на тротоара.

Подкарах по осветените централни улици, като пътем раздавах на града целувки за сбогом. Изпратих въздушна целувка на зърнената борса, и друга – на складовете. И по една целувка на четиринайсетте кантори, във всяка от които бях познат с различна титла, като ръководител на различна компания. „Занапред ще трябва да се справяте без мен, град и народ, съобщих аз, защото няма да се върна никога, никога вече.“

Напуснах града и продължих да карам покрай имението Лонгвю Бйкърс, покрай Манър Ейкърс и покрай Шърман Хилс и на всички изпращах целувки. „Радвайте се на домовете си, хора, казвах им, защото те

са добри домове – не най-добрите, които можех да направя, но много по-добри от ония, които ще виждате по други места още дълго време. При това си заслужават парите, които сте дали за тях. Радвайте се на домовете си, а мен забравете.“

Стигнах до летището и там оставих таксито. Летището беше добро. Знаех това със сигурност, тъй като сам го бях проектирал. Добро си беше летището, цели осемнайсет дни се бях трудил по него. Толкова хубаво ми беше станало и толкова се бях уморил от тази работа, че накрая влезнах в накакъв бар и обърнах пет-шест питиета. Но после желанието ми да говоря с хората наоколо стана така неудържимо, че трябваше да се вдигна и да се прибера.

На летището имаше самолети. В изобилие. Отидох да говоря с един от служителите.

– Господин Гросман! – възкликна той, щом ме видя.

– Намери ми самолет – казах му, – самолет, който да лети на изток, и след това забрави, че си ме срещал тази вечер.

Което той направи, и аз заминах. Отлетях до Ню Йорк, смених самолета и продължих за Лондон. Там се прехвърлих на друг, реактивен самолет и пристигнах с него в Бомбай.

Пристигайки в Бомбай, вече бях взел окончателно решение и прекосих града, като че той беше просто някакъв сън от стради и хора. Излязох извън него и поех на север, пеша. Докато вървах, свалих сакото и връзката си. Разгърдих се, стана ми леко по пътя.

Изминах го за шест седмици. А през тях запомних разни дребни неща – предимно лица и, още по-точно, детски лица, защото младите не знаят какво е страх. Идваха при мене, подтичваха до мен, опитвайки се да изравнят крачките си с моите, но скоро се уморяваха и изоставаха. А после идваха други. Имаше и възрастни – мъже и жени, ала щом видеха лицето ми отблизо, веднага се оттегляха. Само един човек ме заговори през цялото това пътуване. Беше висок с тъмнокафява кожа, облечен в някаква униформа. Заговори ме на английски, а аз му отвърнах на диалект. До мозъка на костите се изплаши – чух как зъбите му проскръцаха в тишината, докато ги стискаше, за да не тракат. Обясних му любезно, че имам работа на север, която си е само моя и не е работа на никой друг. И след като той все пак не се отместа, а беше над метър и осемдесет висок – почти колкото мен, – разтворих дясната си ръка под носа му и му показах самия него: дребен и немошен като гъсеница върху дланта ми. И тогава той се отстрани от пътя ми, личеше си, че краката му са съвсем омалели, пък аз продължих нататък по пътя си. Изминах го за

шест седмици. И когато пристигнах при хълмовете, брадата ми беше израсла, а панталонът и ризата ми висяха на парцали. Освен това мълвата ме бе изпреварила. Не официално съобщение, а дребните думички на дребните хорица, предавани от уста на уста, ме бяха изпреварили. Знаеха, че идвам и знаеха къде точно отивам – да се срещна със стареца отвъд прохода Мутиани, с белобрадия светец от селото между двата върха.

Той си седеше върху издадената скала на хълма, слепите му очи се вираха в слънцето, брадата му се спускаше бяла и стара между кокалестите му колене чак до кафявата пръст.

Седнах на един камък пред него и притаих дъх.

– И така, Ерик – казах му тихо, – аз дойдох.

– Усетих те. Сам.

– Пеш – допълних. – С кола и самолет също пътувах, но повечето вървах пеш, със скоростта на времето. От равнината до тук вървах пеш, Ерик. И това е последното, което правя за когото и да е от тях.

– За тях ли, Сам?

– За себе си, тогава.

– И за теб няма да е, Сам – каза, а след това въздъхна. – Върни се, Сам.

– Да се върна! – откъсна се от мен като ехо. – Да се върна пак в онзи ад? Не, благодаря ти, Ерик.

– Ти се разколеба – продължи той. – Загуби мощта си. Започна да се забавяш, да се оглеждаш. Нямахте нужда, Сам. Ако не беше започнал да се отпускат, всичко щеше да си е наред.

– Наред? Така ли мислиш за живота, който живея? Какво имаш вместо сърце, Ерик?

– Сърце ли? – той отмести слепите си очи от слънцето и ги насочи точно към мен. – Обвиняваш ли ме в нещо, Сам?

– Ти имаш право на избор – отвърнах. – Ти можеш да си отидеш.

– Не – поклати глава той. – Аз съм обвързан от избор така, както ти си обвързан от голямата сила у мен. Върни се, Сам.

– Защо? – извиках и заудрях с юмруци гърдите си като луд. – Защо точно аз? Защо другите могат да си отидат, а аз трябва да остана? Вселената е безкрайна. Не искам компания. Ще намеря някъде някоя загубена дупка и ще се зароя. Където и да е, само да е далеч!

– Ще го направиш ли, Сам? – попита той със съжаление в гласа. И като не му отговорих, продължи кротко. – Виждаш ли, Сам, тъкмо защото не мога да те пусна. Ти си способен да се заблуждаваш, да си казваш,

че ще направиш онова, което и двамата знаем, че няма, че не можеш да направиш. Така че, трябва да останеш.

– Не! – станах и понечих да си тръгна. – Дойдох първо при теб и ти дадох шанс. Сега ще продължа сам и все някак ще се откача.

– Сам, върни се – каза той и изведнъж краката престанаха да ме слушат. – Седни и ме чуй само за минутка – непослушните ми крака ме върнаха обратно и аз седнах.

– Сам, нали знаеш как е. От време на време се ражда някой от нас. А когато порасне, си заминава. Малцинка остават. Но само веднъж на хиляди години се появява такъв като теб, който трябва да бъде прикован против волята си за нашия свят.

– Ерик – изсъсках през зъби, – не искам състрадание!

– Това не е състрадание, Сам. Както каза и ти. Вселената е безкрайна, но аз съм я опознал и в нея няма място за теб. За другите, които са си отишли, място има, но не там е истината. Те се хранят на чужда трапеза, Сам, винаги и вечни като гости. Те са оставили себе си, когато са заминали, а вече не принадлежат на нашата Земя.

Той поспря и аз усетих какво ме очаква.

– Но не и ти, Сам – продължи той и аз продължих да го слушам с приведена глава, втренчил поглед в кафявата пръст. В гласа му имаше нежност. – Клетият Сам. Никога няма да успееш да оставиш Земята зад гърба си. Ти си един от нас, но пъпната връв на живота те свързва с другите. Щом човек те заговори, ръцете ти се протягат приятелски към него. Щом жена ти се усмихне, любов стопля леденото ти сърце. Не можеш да ги изоставиш. Сам. Дори сега да тръгнеш, след време ще се завърнеш и ще се опиташ да ги вземеш със себе си. И ще прибързаш, защото те още няма да са узрели. И за тях все още няма място там, във Вселената.

Опитах да помръдна, но не можах. Опитах да вдигна лице към него, но не можах.

– Клетият Сам, попаднал в клопката на обикновеното си сърце, която спъва заревото на разума му. Върни се, Сам. Върни се при своите градове и своите хора. Върни се при хилядите дребни задължения, към работата, която не е по-значителна от тази, която вършат те, но е много повече, така че те кара да я вършиш без умора по двайсет, двайсет и два часа дневно. Върни се, Сам, при своите проекти и картини, при своята музика и своите сделки, при своето инженерство, при своите планове за залесяване и при всичко останало. Върни се и работи така, че съзнанието ти да се замъгли и да спиш, без да сънуваш. И чакай. Чакай да минат

необходимите години, докато те пораснат, и най-сетне познаят съдбата си. И когато това време настъпи. Сам, те ще тръгнат. И ти ще тръгнеш с тях, кръв от кръвта им, плът от плътта им, близък и другар на всички. Ти ще бъдеш по-щастлив, отколкото ние бихме могли да бъдем, когато това време настъпи. Но годините трябва да изтекат, а сега ти трябва да се върнеш. Върни се, Сам. Върни се, върни се, върни се.

И ето, аз се върнах. О, хора, които мразя и обичам!

КРАЙ

© 1955 Гордън Диксън

Gordon Dickson
Of the People, 1955

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/309>]